

AKTUALIZACJA PROGRAMU WYCHOWAWCZO-PROFILAKTYCZNEGO SZKOŁY NA ROK SZKOLNY 2023/2024

Czynniki ryzyka czynniki chroniące – diagnoza wśród uczniów

W ostatnim tygodniu czerwca roku szkolnego 2022/2023 uczniowie wzięli udział w badaniach ankietowych, których celem było określenie czynników ryzyka i czynników chroniących. Ankietę skierowano do 101 uczniów, wypełniło ją 96 tj. 95% zaproszonych do badania uczniów.

V – 25/26

VI a – 19/19

VI b – 14/15

VII – 23/26

VIII – 15/15

Do uczniów poniższych klas zostały skierowane następujące pytania:

Jak długo grasz w wirtualne gry?	V	VI A	VI B	VII	VIII	SZKOŁA
Codziennie	11	12	6	5	6	40/41,6%
Raz w tygodniu	0	0	0	5	1	6/6,24%
Raz na parę dni	8	5	7	10	4	34/35,4%
Raz w miesiącu	1	0	0	1	1	3/1,96%
W ogóle	5	2	1	1	3	12/12,5%

Ponad 40% uczniów biorących udział w badaniu deklaruje, że codziennie gra w gry wirtualne. Jest to bardzo wysoki odsetek. Zachowanie to może negatywnie wpływać na zachowania podejmowane przez uczniów oraz na stan zdrowia uczniów. W planach wychowawczo-profilaktycznych klas na rok szkolny 2023/2024 należy uwzględnić rozwój oraz doskonalenie posiadanych już umiejętności cyfrowych, w szczególności bezpiecznego poruszania się w sieci oraz krytycznego analizowania informacji dostępnych w Internecie. Tematyka ta będzie zgodna z 8. kierunkiem polityki oświatowej państwa.

Jak często uprawiasz sport?	V	VI A	VI B	VII	VIII	SZKOŁA
Codziennie	20	14	11	19	9	73/75,9%
Raz w tygodniu	2	3	0	1	1	5/5,2%
Raz na parę dni	3	0	3	3	5	14/14,6%
Raz w miesiącu	0	1	0	0	0	1/1,04%
W ogóle	0	1	0	0	1	2/2,08%

Ponad 70% uczniów biorących udział w badaniu deklaruje, że codziennie podejmuje aktywność fizyczną. W roku szkolnym 2023/2024 należy wykorzystać zaangażowanie uczniów, nadal zachęcać i wspierać ich do rozwijania swojej aktywności fizycznej np. udział w turniejach, zawodach sportowych. Działanie to będzie zgodne z 7. kierunkiem polityki oświatowej państwa.

Jak często czytasz książki dla przyjemności?	V	VI A	VI B	VII	VIII	SZKOŁA
Codziennie	4	0	3	4	1	12/12,5%
Raz w tygodniu	2	2	2	1	1	8/8,3%
Raz na parę dni	4	2	3	4	5	18/18,7%

Raz w miesiącu	6	1	0	3	3	13/13,5%
W ogóle	8	14	6	11	5	44/45,8%

Na niskim poziomie znajduje się poziom czytelnictwa naszych uczniów. Warto pochylić się nad tą tematyką poprzez realizację dodatkowych programów czytelniczych, konkursów oraz dalszy rozwój Klubu Książki poprzez rekrutację nowych członków.

Jak często spotykasz się z kolegami/koleżankami poza szkołą?	V	VI A	VI B	VII	VIII	SZKOŁA
Codziennie	13	10	3	7	4	37/38,5%
Raz w tygodniu	3	3	2	5	3	16/16,6%
Raz na parę dni	6	2	5	8	3	24/24,96%
Raz w miesiącu	1	0	1	2	2	6/6,2%
W ogóle	2	4	3	1	3	13/13,5%

Dzięki stałemu kontaktowi z rówieśnikami dzieci uczą się wyrażania emocji i słuchania tego, co inni mają do powiedzenia. Dowiadują się, że w rozmowie można poznać zainteresowania drugiej osoby i odkrywają, że ktoś myśli w podobny sposób. Odkrywają też, że słowa potrafią ranić, peszyć lub złościć. Warto zwrócić uwagę, że odpowiedzi na to pytanie są na dość niskim poziomie. Planując pracę wychowawczą należy uwzględnić tematykę kontaktów interpersonalnych szczególnie poza szkołą. Na zebraniu z rodzicami należy podjąć ten temat i uświadomić rodzicom jak ważną rolę w życiu dzieci odgrywają rówieśnicy.

Jak oceniasz relacje z mamą/opiekunem?	V	VI A	VI B	VII	VIII	SZKOŁA
Bardzo dobrze	16	12	11	16	6	61/63,4%
Dobrze	8	5	2	6	5	26/27%
Średnio	0	2	1	1	3	7/7,3%
Źle	1	0	0	0	1	2/2,08%

Jak oceniasz relacje z tatą/opiekunem?	V	VI A	VI B	VII	VIII	SZKOŁA
Bardzo dobrze	14	10	11	15	7	57/59,3%
Dobrze	9	4	3	5	3	24/24,96%
Średnio	1	4	0	1	3	9/9,4%
Źle	1	1	0	1	2	5/5,2%

Które z poniższych stwierdzeń odnoszą się do Ciebie ? Wskaż wszystkie pasujące.	V	VI A	VI B	VII	VIII	SZKOŁA
Mam wsparcie w rodzicu / rodzicach.	15	9	12	14	7	57/59,3%
Moi rodzice wiedzą jak spędzam czas.	18	8	12	17	9	64/66,6%
Moi rodzice określili zasady do których muszę się stosować.	10	6	9	10	3	38/39,5%
Mówię rodzicom o wszystkich ważnych sprawach.	16	6	8	12	9	51/53%

Jakość relacji z rodzicami nasi uczniowie oceniają wysoko. Niewielki odsetek uczniów ocenia je źle. Planując pracę z uczniami warto uwzględnić tematykę relacji z rodzicami, celem poznania dokładniejszego stanowiska uczniów. Na zebraniach z rodzicami warto podkreślić jak ważną rolę w rozwoju dzieci odgrywają rodzice. Blisko 60% uczniów biorących udział w badaniu deklaruje, że ma wsparcie w rodzicach. Blisko 70% deklaruje, że rodzice wiedzą jak spędzają czas. Ponad 50% uczniów deklaruje, że mówi rodzicom o ważnych sprawach. Jedynie 40% uczniów deklaruje, że w domu są określone przez rodziców zasady, do których powinni się stosować.

Jak bardzo jesteś zadowolony ze swoich przyjaciół?	V	VI A	VI B	VII	VIII	SZKOŁA
Bardzo zadowolony.	16	10	7	17	7	57/59,3%
Średnio zadowolony.	9	7	7	5	8	36/37,4%
Niezadowolony	0	2	0	1	0	3/4,04%

Zdecydowana większość uczniów biorących udział w badaniu jest zadowolona ze swoich przyjaciół. Planując pracę wychowawczą należy uwzględnić tematykę przyjaźni oraz jej roli w życiu młodych ludzi.

Czy w Twojej klasie są uczniowie, którzy odzywają się do Ciebie w sposób niewłaściwy, sprawiają Ci przykrość?	V	VI A	VI B	VII	VIII	SZKOŁA
Nie	10	3	1	12	5	31/32,2%
Raczej nie	9	7	4	7	1	28/29,1%
Raczej tak	2	2	5	2	5	16/16,6%
Tak	4	7	4	2	4	21/21,8%

Ok 40% uczniów biorących udział w badaniu deklaruje, że w ich klasie są uczniowie, którzy odzywają się do nich w niewłaściwy sposób. Planując pracę wychowawczą należy uwzględnić tematykę szacunku do drugiego człowieka. W przypadku uczniów podejmujących to niewłaściwe zachowanie wielokrotnie, należy opracować bardziej indywidualny plan pracy z zaangażowaniem szkolnych specjalistów.

Czy uważasz, że siłą można rozwiązać konflikt ?	V	VI A	VI B	VII	VIII	SZKOŁA
--	----------	-------------	-------------	------------	-------------	---------------

Nie	16	7	7	9	6	45/46,8%
Raczej nie	4	10	7	6	8	35/36,4%
Raczej tak	1	0	0	5	0	6/6,2%
Tak	4	2	0	3	1	10/10,4%

Czy w ciągu ostatniego roku szkolnego doświadczyłeś przemocy (bójka, atak słowny) ze strony kolegów lub koleżanek w szkole ?	V	VI A	VI B	VII	VIII	SZKOŁA
Nie	13	6	2	8	3	32/33,3%
Raczej nie	4	0	2	3	4	13/13,5%
Raczej tak	3	3	5	5	1	17/17,7%
Tak	5	10	5	7	7	34/35,4%

Nasi uczniowie jasno deklarują, że siłą nie można rozwiązać konfliktu. Planując pracę wychowawczą warto tę wiedzę i umiejętność doskonalić, jednocześnie nagradzając pozytywne postawy uczniów.

Ponad 30 % uczniów deklaruje, że w ciągu minionego roku szkolnego doświadczyło przemocy ze strony koleżanek i kolegów. Planując pracę wychowawczą należy podjąć tematykę właściwych sposobów rozwiązywania swoich problemów oraz wskazać osoby do których mogą zwrócić się z prośbą o pomoc.

Czy w szkole są jasno określone zasady postępowania ?	V	VI A	VI B	VII	VIII	SZKOŁA
--	----------	-------------	-------------	------------	-------------	---------------

Tak	15	12	12	11	8	58/60,3%
Raczej tak	7	5	1	12	7	32/33,3%
Raczej nie	1	1	0	0	0	2/2,08%
Nie	1	1	1 (na w-f)	0	0	3/3,1%

Czy stosujesz się do tych zasad ?	V	VI A	VI B	VII	VIII	SZKOŁA
Tak	11	6	7	7	3	34/35,4%
Raczej tak	12	9	7	15	11	54/56,2%
Raczej nie	2	3	0	1	1	7/7,3%
Nie	0	1	0	0	0	1/1,04%

Zdecydowana większość uczniów biorących udział w badaniu deklaruje, że w naszej szkole są jasno określone zasady postępowania oraz stosuje się do tych zasad. Planując pracę wychowawczą w miesiącu wrześniu należy przypomnieć naszym uczniom zasady jakie obowiązują w szkole, warto sporządzić klasowe kontrakty, które uczniowie wspólnie opracują, podpiszą i zostaną umieszczone w klasie.

Czy wiesz czym są substancje psychoaktywne, substancje uzależniające?	V	VI A	VI B	VII	VIII	SZKOŁA
Tak	15	10	10	21	13	69/71,8%
Raczej tak	3	4	4	2	2	15/15,6%
Raczej nie	4	1	0	0	0	5/5,2%
Nie	3	4	0	0	0	7/7,3%

Która z poniższych definicji najlepiej pasuje do substancji psychoaktywnych ?	V	VI A	VI B	VII	VIII	SZKOŁA
Niebezpieczny środek, który silnie uzależnia i wprowadza organizm w odmienny stan.	17	15	12	21	13	78/81,1%
Środek, który zwiększa sprawność organizmu, ale jest niebezpieczny.	5	3	0	1	1	10/10,4%
Środek, który wprowadza w przyjemny stan i jest zdrowy.	0	1	0	1	1	3/3,1%
Żaden z powyższych.	2	1	2	0	0	5/5,2%
Nie znam	1	0	0	0	0	1/1,04%

Skąd czerpiesz wiedzę o substancjach psychoaktywnych (alkohol, narkotyki, dopalacze) ? Wskaż wszystkie źródła z których czerpiesz informację.	V	VI A	VI B	VII	VIII	SZKOŁA
Nie wiem	4	3	3	3	0	13/13,5%
Z ulotek	3	1	0	0	3	7/7,3%
Z Internetu	8	10	6	16	13	53/55,1%
Z telewizji	13	9	8	10	6	46/47,8%
Od znajomych	3	7	3	11	8	32/33,3%
Ze szkoły (wychowawca., n-le, pedagog)	12	4	5	9	3	33/34,3%
Od rodziców	3	6	6	6	4	25/26%

Ponad 80% uczniów biorących udział w badaniu deklaruje, że wie czym są substancje uzależniające/psychoaktywne, ponad 80% prawidłowo definiuje czym są w/w substancje. Biorąc pod uwagę fakt, że dla większości uczniów Internet jest głównym źródłem wiedzy, planując pracę wychowawczą należy systematycznie rozwijać posiadane już umiejętności cyfrowe, w szczególności bezpiecznego poruszania się w sieci oraz krytycznego analizowania informacji dostępnych w Internecie. Tematykę uzależnień należy dostosować do wieku uczniów.

Jaki jest Twój stosunek do osób stosujących substancje psychoaktywne, używki ?	V	VI A	VI B	VII	VIII	SZKOŁA
Zdecydowanie negatywny.	5	4	3	3	3	18/18,7%
Nie podoba mi się, ale jestem tolerancyjny.	7	3	5	7	5	27/28,1%
Nie mam zdania.	3	4	0	4	2	13/12%
Nie zwracam uwagi.	1	6	4	4	4	19/19,8%
Próbuję im pomóc.	9	2	2	5	1	19/19,8%

Czy byłeś kiedyś zachęcany do zażycia substancji psychoaktywnej ?	V	VI A	VI B	VII	VIII	SZKOŁA
Tak	3	3	3	9	6	24/25%
Nie	22	16	11	14	9	72/72,4%

Czy w Twojej klasie są osoby eksperymentujące z używkami ?	V	VI A	VI B	VII	VIII	SZKOŁA
Tak	2	3	2	2	4	13/13,5%

Nie	9	6	6	8	1	30/31,2%
Nie wiem	14	10	6	13	10	53/55,1%

Czy kiedykolwiek palileś papierosy ?	V	VI A	VI B	VII	VIII	SZKOŁA
Tak	1	2	1	7	4	15/15,6%
Nie	24	17	13	16	11	81/84,2%

Czy kiedykolwiek palileś e-papierosy ?	V	VI A	VI B	VII	VIII	SZKOŁA
Tak	3	4	1	8	9	25/26%
Nie	22	15	13	15	6	71/73,9%

Czy kiedykolwiek piłeś alkohol ?	V	VI A	VI B	VII	VIII	SZKOŁA
Tak	1	3	2	14	7	27/28,1%
Nie	24	16	12	9	8	69/71,8%

Czy kiedykolwiek zażywałeś dopalacze/narkotyki ?	V	VI A	VI B	VII	VIII	SZKOŁA
Tak	0	0	0	1	1	2/2,08%
Nie	25	19	14	22	14	94/97,8%

Planując pracę wychowawczą w poszczególnych klasach, należy tak dostosować tematykę, aby dostarczyć uczniom adekwatnych informacji na temat skutków zachowań ryzykownych i umożliwienie dokonywania racjonalnych wyborów. Młodzi ludzie, szczególnie wchodzący w okres adolescencji, zachowują się ryzykownie, ponieważ zbyt mało wiedzą o mechanizmach i następstwach takich zachowań. W związku z tym dostarczenie informacji o skutkach palenia tytoniu, picia alkoholu lub odurzania się narkotykami ma spowodować zmianę postaw i w konsekwencji niepodejmowanie zachowań ryzykownych. Należy pochylić się nad rozwijaniem ważnych umiejętności psychologicznych i społecznych takich jak: umiejętności nawiązywania kontaktów z ludźmi, radzenia sobie ze stresem, rozwiązywania konfliktów, opierania się naciskom ze strony otoczenia.

Czynniki ryzyka czynniki chroniące – diagnoza wśród nauczycieli

Diagnozę czynników ryzyka i czynników chroniących przeprowadzono również wśród nauczycieli pracujących w naszej szkole. Ankietę skierowano do 26 nauczycieli, 16 udzieliło odpowiedzi na pytania. Oto wnioski z przeprowadzonej diagnozy:

9 nauczycieli dostrzega niewłaściwe zachowania naszych uczniów, na które powinniśmy zwrócić szczególną uwagę, i które to mogą wpływać na podejmowanie przez nich ryzykownych zachowań. Nauczyciele wymieniają następujące zachowania:

- Agresywne zachowania;
- Agresja słowna i czynna;
- Dostęp do szkodliwych treści (np. poprzez media społecznościowe);
- Nawiązywanie kontaktów przez Internet;
- Cyberprzemoc;
- Zaczepki fizyczne;
- Bezradność rodziców i zbyt mała kontrola wobec zachowań dzieci;

- Podejmowanie niewłaściwych zachowań przez rodziców;

7 nauczycieli dostrzega i wskazuje zagrożenia w szkole lub jej najbliższym otoczeniu. Są to;

- Konieczność podporządkowania się koledze, aby zyskać jego aprobatę;
- Agresywne zachowania;
- Zły wpływ innych uczniów;
- Agresja;
- Wyśmiewanie się z innych;
- Upokarzanie słabszych;
- Zaczepki fizyczne;
- Zachowania dotyczące cyberprzemocy;
- Przenoszenie rzeczywistości w świat wirtualny;
- Otwarta brama wjazdowa;

Wielu nauczycieli zauważa występowanie na terenie szkoły następujących zachowań: przezywanie i wyśmiewanie – 16, izolowanie w klasie lub grupie – 11, niszczenie własności, rozpowszechnianie plotek – 5, cyberprzemoc oraz wulgarne słownictwo – 8, palenie papierosów – 1.

9 nauczycieli deklaruje, że zjawisko przemocy w szkole obserwuje od czasu do czasu, kilka razy w miesiącu, 3 nauczycieli deklaruje, że często, 1 bardzo często, 1 nie zaobserwował takiego zjawiska, 2 nauczycielom trudno to określić.

Wg 14 nauczycieli Internet ma największy wpływ na negatywne postawy i zachowania ryzykowne wśród uczniów. WG 11 jest to grupa klasowa, wg 7 media, w 6 środowisko lokalne oraz rodzina. Wg 8 wszystkie w/w czynniki mają jakiś wpływ.

Nauczyciele w swojej codziennej pracy z uczniami obserwują wiele czynników ryzykownych: 12 nauczycieli wskazuje na brak zaangażowania ze strony uczniów oraz brak motywacji do pracy, 9 wskazuje na małą aktywność podczas lekcji, małą aktywność w życiu szkoły oraz problemy rodzinne, 7 zwraca uwagę na niską frekwencję uczniów, 5 na słabą integrację zespołu klasowego, 2 zwraca uwagę na opuszczanie pojedynczych lekcji.

Nauczyciele w swojej codziennej pracy z uczniami obserwują wiele czynników chroniących: 10 wskazuje na współpracę z rodzicami, 9 ma dobry kontakt z uczniem, zaangażowanie w życie szkoły oraz poczucie bezpieczeństwa, 8 nauczycieli wskazuje na umiejętność pracy w grupie, dobre wyniki w nauce, pomoc koleżeńską, 7 nauczycieli wskazuje na kulturę osobistą uczniów oraz szacunek do dorosłych, 4 wskazuje na dobrą integrację zespołu klasowego, 3 na ambicję i motywację do nauki, sprawność i aktywność fizyczną.

Nauczyciele wskazują na sposoby zapobiegania zachowaniom niepożądanym i negatywnym w szkole. Są to lekcje wychowawcze poświęcone tematyce różnych zagrożeń, rozmowy uczniów z dyrektorem i pedagogiem szkolnym, wzywanie rodziców do szkoły, stosowanie kar statutowych.

Czynniki ryzyka czynniki chroniące – diagnoza wśród rodziców

???

Podstawowe kierunki realizacji polityki oświatowej państwa w roku szkolnym 2023/2024

L.p.	Kierunki realizacji polityki oświatowej państwa	Propozycje realizacji wymaganych kierunków
1.	Kontynuacja działań na rzecz szerszego udostępnienia kanonu i założeń edukacji klasycznej oraz sięgania do dziedzictwa cywilizacyjnego Europy, w tym wsparcie	• określenie, czym jest edukacja klasyczna; • wskazanie uczniom osiągnięć duchowych i materialnych, jakie posiada polska kultura;

	powrotu do szkół języka łacińskiego jako drugiego języka obcego.	• przybliżenie uczniom dorobku kulturowego Polski na tle dorobku europejskiego, celem kształtowania postaw patriotycznych uczniów;
2.	Wspomaganie wychowawczej roli rodziny poprzez pomoc w kształtowaniu u wychowanków i uczniów stałych sprawności w czynieniu dobra, rzetelną diagnozę potrzeb rozwojowych dzieci i młodzieży, realizację adekwatnego programu wychowawczo-profilaktycznego oraz zajęć wychowania do życia w rodzinie.	• zaplanowanie działań edukacyjnych oraz profilaktycznych kształtujących stałe sprawności w czynieniu dobra; •
3.	Doskonalenie kompetencji dyrektorów szkół i nauczycieli w zakresie warunków i sposobu oceniania wewnątrzszkolnego.	•
4.	Doskonalenie kompetencji nauczycieli w pracy z uczniem z doświadczeniem migracyjnym, w tym w zakresie nauczania języka polskiego jako języka obcego.	• zaznajomienia nauczycieli z przepisami prawa w zakresie organizowania nauki dla uczniów będących obywatelami innych państw czy przybywających z zagranicy oraz przepisów prawa dotyczących nauczania języka polskiego jako języka obcego; • zasadami i metodami nauczania języka polskiego jako języka obcego osób niebędących obywatelami polskimi;
5.	Rozwój kształcenia zawodowego i uczenia się w miejscu pracy w partnerstwie z przedstawicielami branż.	• skuteczna realizacja doradztwa zawodowe i edukacji zawodowej;
6.	Podnoszenie jakości wsparcia dla dzieci, uczniów i rodzin udzielanego w systemie oświaty poprzez rozwijanie współpracy wewnątrz- i międzyszkolnej, a także z podmiotami działającymi w innych sektorach, w tym w zakresie wczesnego wspomaganie rozwoju dzieci i wsparcia rodziny.	• zaplanowanie, a następnie wdrożenia takich form działań wychowawczych, dydaktycznych i opiekuńczych, które realizowane będą we współpracy z innymi placówkami oświatowymi; • nawiązanie współpracy z instytucjami udzielającymi wsparcia rodzinom;
7.	Wspieranie nauczycieli w podejmowaniu inicjatyw/działań w zakresie zachęcania i wspierania uczniów do rozwijania ich aktywności fizycznej.	• rozwijanie wiedzy nauczycieli na temat rozwijania aktywności fizycznej uczniów; • rozwijanie kompetencji w zakresie różnych form rozwoju ruchowego uczniów, które pozwolą

		nauczycielom realizować ciekawe inicjatywy i działania; • wzmacnianie aktywności nauczycieli w podejmowaniu inicjatyw/działań w zakresie zachęcania i wspierania uczniów do rozwijania ich aktywności fizycznej oraz motywowanie ich do podejmowania inicjatyw;
8.	Wspieranie rozwoju umiejętności cyfrowych uczniów i nauczycieli, ze szczególnym uwzględnieniem bezpiecznego poruszania się w sieci oraz krytycznej analizy informacji dostępnych w Internecie. Poprawne metodycznie wykorzystywanie przez nauczycieli narzędzi i materiałów dostępnych w sieci, w szczególności opartych na sztucznej inteligencji.	• niezbędne jest organizowanie w szkole takiego procesu uczenia, w którym uczeń, a także nauczyciel systematycznie rozwijają posiadane już umiejętności cyfrowe, w szczególności bezpiecznego poruszania się w sieci oraz krytycznego analizowania informacji dostępnych w Internecie; • podwyższanie kompetencji nauczycieli w zakresie bezpiecznego, zgodnego z prawem i odpowiedzialnego wykorzystywania materiałów edukacyjnych i innych zasobów dostępnych w Internecie; • analiza poprawności metodycznej wykorzystywania narzędzi i materiałów dostępnych w sieci;
9.	Rozwijanie umiejętności uczniów i nauczycieli z wykorzystaniem sprzętu zakupionego w ramach programu „Laboratoria przyszłości”.	•
10.	Wspieranie rozwoju nauki języka polskiego i oświaty polskiej za granicą oraz tworzenie stabilnych warunków do nauczania języka polskiego za granicą przez Instytut Rozwoju Języka Polskiego im. świętego Maksymiliana Marii Kolbego, Ośrodek Rozwoju Polskiej Edukacji za Granicą oraz beneficjentów przedsięwzięć i programów ustanowionych przez ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania.	• Nie dotyczy (?)

